

Intensjonserklæring

Aker, Cognite, DNB, DNV, Equinor, Hydro, KONGSBERG, SINTEF, Telenor, Vår Energi, Yara og NHO går sammen for å styrke norsk konkurransekraft gjennom økt satsing på forskning og innovasjon innen kunstig intelligens og kvanteteknologi

Norsk næringsliv er kunnskapsbasert og har utviklet ledende posisjoner internasjonalt innenfor områder som energi, finans, prosessindustri, maritim sektor, kommunikasjon og satellitt, forsvar, akvakultur og kunnskapsbaserte tjenester. Store virksomheter samspiller med tusenvis av små og mellomstore bedrifter i sine verdikjeder og samarbeider om kunnskapsutvikling, innovasjon og produktutvikling. Ny teknologi, kombinert med norske bedrifters ledende domenekunnskap, representerer store muligheter for norske bedrifter og norsk verdiskaping.

Samtidig viser rapportene fra Draghi og Letta at Europa taper terreng i forhold til USA og Kina, særlig når det gjelder utviklingen av kritiske og fremvoksende teknologier som kunstig intelligens og kvanteteknologi. NHOs rapport «Veien til vekst» dokumenterer at Norge scorer lavere enn land det er naturlig at vi sammenlikner oss med når det gjelder innovasjon, etablering og skalering av nye virksomheter og tilgang på risikokapital. En økt konsentrasjon av kritiske teknologiressurser hos noen få land dominert av enkelte svært store virksomheter kan samtidig representere en økende strategisk risiko for næringslivet i Norge.

Dette er bakgrunnen for at ledende norske bedrifter nå går sammen med NHO om en tydelig og forpliktende intensjon om samarbeid for å styrke norsk konkurransekraft gjennom økt satsing på forskning og innovasjon innen kunstig intelligens og kvanteteknologi. Initiativtakerne vil også utforske muligheter for forsterket nordisk samarbeid.

I en første fase vil samarbeidet være konsentrert rundt fem strategiske initiativer, som vil styrke norsk konkurransekraft innen KI og kvante. Initiativene vil konkretiseres i første halvår 2026:

1. Utvikling av verdensledende posisjoner innen industriell KI

Norske bedrifter har ledende teknologier og domenekunnskap innenfor energi, forsvar og prosessindustri. Ved å koble domenekunnskap med dyp KI-kompetanse vil vi utvikle verdensledende posisjoner innenfor industriell KI. For å lykkes, vil Aker, Cognite, DNV, Equinor, Hydro, KONGSBERG, Vår Energi og Yara etablere et forpliktende samarbeid og allokere interne ressurser for å nå målene med satsingen. Partene vil invitere norske myndigheter til å samarbeide om å legge til rette for at en slik satsing kan etableres og utvikles i Norge.

Partene vil samarbeide med ledende nasjonale kunnskapsmiljøer og etablerte KI-sentre som TRUST og AID. Målet med samarbeidet er å få økt verdiskaping, spre investeringer og risiko, gi overføringsverdi på tvers av domener, gi kapasitet og kraft i satsingen, forsterke pilotering og prototyping, samt akselerere prosessene fra pilotering til skalering. Industriell KI krever sikker prosessering, lagring og deling av data, samt mulighet til å teste ut regulatoriske grep.

2. Regulatorisk sandkasse og sikker prosessering av kunstig intelligens

En regulatorisk sandkasse er et effektivt verktøy for utvikling av et rammeverk for sikker KI og testing av avanserte teknologiske løsninger som er viktig for norsk næringsliv. Å tydeliggjøre lovens intensjon og handlingsrom gjennom bruk av regulatoriske sandkasser kan gi fart til innovative løsninger. Klare kriterier fra myndighetene, sikre plattformer for deling samt nasjonal kontroll på data underlagt sikkerhetskrav må på plass. Flere norske bedrifter er allerede langt fremme på bruk av moderne sky- og delingsplattformer og kan bidra med høy kompetanse på sikkerhet i skybaserte løsninger, geopolitiske forhold og etterlevelse av regulatoriske krav.

I den regulatoriske sandkassen vil virksomhetene ha mulighet til å utvikle nye, innovative produkter, teknologier og tjenester i samråd med relevante tilsynsmyndigheter.

DNV vil sammen med DNB, SINTEF og Telenor ta initiativ til etablering av en industriell regulatorisk sandkasse som er særlig tilrettelagt for sikker utvikling og testing av avanserte KI-baserte løsningen for norsk næringsliv.

NHO vil følge opp arbeidet med etablering av en regulatorisk sandkasse for privat sektor, i tett samspill med Digitaliseringsdirektoratet/KI-Norge, NSM og andre relevante myndigheter. Det legges til rette for effektivt offentlig-privat samarbeid i arbeidet med regulatoriske sandkasser.

3. Nordisk senter for kvantesensing og norsk kvantesamarbeid

- DNV og KONGSBERG er i samtaler med Matematisk-naturvitenskaplig fakultet ved UiO, SINTEF og nordiske samarbeidspartnere om å etablere et missions-drevet forsknings- og utviklingsprogram for å utvikle avanserte sensorer basert på kvanteforskning og -teknologi. Programmet vil i Norge kobles til forsknings-, laboratorie- og produksjonsfasiliteter ved MiNaLab, som er et samarbeid mellom UiO og SINTEF. Satsingen omfatter en vesentlig økning av kapasitet og ressursene ved MiNaLab. Norske myndigheter inviteres til å bidra til at et slikt senter kan etableres i Norge. Satsingen har fått arbeidstittelen Nordic Center for Quantum Sensing, og har som mål å etablere et ledende Europeisk miljø for utvikling og produksjon av kvantesensorer i Norge.
- Norsk Kvanteklynge: DNV, Equinor, KONGSBERG, SINTEF, Telenor og DNB (tbc) blir medlem i Norsk kvanteklynge for å øke samspillet med forskningsmiljøene, utvikle use-cases og øke spisskompetansen rundt denne teknologien i norske bedrifter.

4. Tiltak for økt kompetanse og kapasitetsbygging

Tilgang på talenter og kompetent arbeidskraft er den viktigste forutsetningen for å lykkes med utvikling og skalering av kritiske teknologier i Norge. Det er behov for en vesentlig styrking av realfagene i skolen på alle nivåer, og utdanningskapasiteten innenfor viktige teknologiorienterte fag må økes betydelig.

- De undertegnede bedriftene vil, i samspill med myndighetene, bidra til å styrke nasjonale satsinger på realfagene i skolen blant annet gjennom støtte til etableringen av flere Newtonrom og vitensentre.
- Gjennom deltakelse i langsiktige satsinger som SFI, FME, KI-sentre o.l. forsterker bedriftene finansiering av PhD kandidater, og vil synliggjøre verdien av en PhD-utdanning i næringslivet for å bidra til økt rekruttering av egnede kandidater

De undertegnede bedriftene vil legge til rette for økt samarbeid og mobilitet mellom bedrifter og academia for kompetansebygging, datadeling og utvikling av nye løsninger, for å øke innovasjonskraften og verdiskapingen i Norge.

5. Fjerne friksjonspunkter som bremser ønsket utvikling

De undertegnede bedriftene har identifisert fire faktorer som i særlig grad bremser en ønsket utvikling i Norge:

- *regelverk* som ikke er oppdatert (etterslep) eller samordnet, og regelverk som skaper unødvendig kompleksitet og byråkrati med lang behandlingstid.
- *innovasjonsvirkemidler* som er fragmenterte og lite treffsikre
- *svekket kapitaltilgang*
- begrenset tilgang til effektive *risikoavlastningsvirkemidler*

NHO vil arbeide målrettet med norske myndigheter for å fjerne viktige friksjonspunkter som hindrer en ønsket utvikling.

Denne intensjonserklæringen er den 19. desember 2025 signert av:

